

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Auctarium. Sive Additiones Ad Viri Clarissimi Henr. Zoesii
J.V.D. Universum Jus Canonicum**

**Geismar, Justus Moritz von
Coloniæ Agrippinæ, 1691**

Ad tit. 3. de simonia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62259)

imò nec potest prodere criminofum *occultum*. Cum enim crimen probari non possit, non potest sequi, quàm infamia. Vide plura ibi.

Crimen probatum per inquisitionem regulariter pœna ordinaria puni-
tur, sed si impedit Ordinis executionem fit depositio, sicut per accusationem. *Gonz. ad cap. inquisitionis 21. h. t.*

Ad nu. 7. in princ. adde. Præceptum correctionis fraternæ obligat. Primò, Si certo constet de peccato gravi proximi. Indagare enim tenetur solus Superior. Secundò, Si probabile sit non emendasse, nec emendaturum, vel relapsurum: quia eleemosina egenti tantùm danda est. Tertiò, Si alius què idoneus non adsit qui correcturus putetur. Quartò, Si sit spes fructus; quia desperatò sine cessant media. Quintò, Si sit bona occasio, locus & tempus opportunum, possitque sine tuo gravi damno facere. Unde patet ejus omissionem in privatis vel nullam esse, vel levem culpam. *Busenb. lib. 2. tit. 3. c. 2. dub. 24.*

Corripiendus 1. Separatim, nisi 1. præstet Superiori deferre. 2. Sit publicum. 3. Vergat in grave detrimentum, nisi 4. Si sit contentus, ut Superiori statim deferatur, ut apud quosdam Religiosos, qui juri suo renuntiant. *ibid.*

Præter hos tres modos addit Vallensis adhuc duos. 1. Per exceptionem.

2. Per notorium. *de quo supra ad num. 1.*

AD TITUL. III.

De Simonia.

AD num. 3. *in fine adde.* Simonia à sacrilegio distinguitur, quod sacrilegium importet irreligiositatem sive irreverentiam, factam rebus sacris contractam in actionibus involuntariis, in quibus ex parte illius, cui fit irreverentia, involvitur aliqua ratio involuntarii, & aliàs non admiscetur voluntaria commutatio, quo pacto percussio Clerici est sacrilegium, non simonia, quia absque commutativo contractu, & aliàs Clerico invito fit irreverentia. Sic & DEUS, cum Monachus voluntariè frangit votum obedientiæ, v. g. Castitatis *speciali modo* est involuntarius, quod non est in aliis peccatis: quia violat sanctitatem suæ personæ contra voluntatem DEI, cujus cultui erat ex vi voti dicata. Nam sicut in genere injustitiæ propriæ dictæ distinguuntur essentialiter commutationes voluntariæ, v. g. fraudulentia emptionis & venditionis, & usura in mutuis, ab involuntariis, scilicet furto & rapina; ita in genere irreligionis, quæ est pars potentialis injustitiæ distinguuntur essentialiter irreverentiæ & injuriæ circa sacra. Unde venditio Christi à Juda facta fuit sacrilega, non simoniaca. Ratione dant 1. Quia vendidit eum, non ut illis esset utilis, sed ut crucifigeretur. 2. Quia intendit solum vendere hominem. Sed rejicitur 1. Quia non curatur finis extrinsecus. 2. Quia non est necesse, ut cognitio vendentis feratur in actu signato in rem spiritualem ut talem. Ratio datur

datur 1. Quia fuit involuntarius contractus respectu Christi, cui inferebatur injuria. Secunda, Quia potius tradidit, non vendidit tanquam rem suam.

Ad num. 4. in princ. Spirituale in hac materia intellige quodvis supernaturale donum ad animæ salutem directè institutum, ita Laym. hic.

Ad num. 7. in fine adde. Ex Caramele Hier. disp. 16. quod ante legem usque ad Aaronem fuerit sacerdotum primogenituræ annexum (post legem enim Aaron solus & ejus posterii consecrati in Sacerdotes, propter hoc, quod reliqui omnes peccarint adorando vitulum præter Levitas) ex quo objicitur, quod Jacob emendo primogenituram ab Esau, commiserit simoniam; atque hoc crimine non inficitur Jacob, quia fuit innocens; ergo non habuit annexum sacerdotium. Respondet 1. Jus ad primogenituram potuisse vendi, non autem jus connexum sacerdotii. Respondet 2. non esse certum, quod Esau fuerit primogenitus, & sic sicut licet corpora Sanctorum ab infidelibus occupata redimimus, & abusive emimus, ne nobis injustitia fiat, ita ipse emere potuit, cum ipsi à DEO fuerit datum.

Ad num. 11. in fine adde. Ex Bufenb. lib. 6. tit. 1. c. 4. Quid sint Sacramentalia & quid efficiant? Respondet, Ceremoniæ Ecclesiasticæ, quæ vulgò dicuntur Sacramentalia, sunt actus externi Religionis ad colendum DEUM accommodatis. v.g. Oratio Dominica, aqua benedicta, Confessio generalis, eleemosyna, benedictio ab Episcopo vel Abbate consecrato data, quæ ex

antiqua traditione dicuntur remittere venialia, & continentur hoc versu

Orans, tinctus, edens, confessus, datus, benedicens.

Ad quæ revocantur unctio peccatoris, unctio in Regem, item aliæ Ceremoniæ &c.

Ad num. 13. in fin. adde. Pro Ordine conferendo minister, vel ejus Notarii nihil temporale exigere possunt. Gonz. ad c. antiquam 1. h. t.

Pro Benedictionibus nubentium, seu exequiis mortuorum Parochus aliquid exigere non debet. Gonz. ad c. suam 28. h. t.

Ad num. 16. in fine adde. Quæritur: Utrum habitus militantium ordinum vendi possint absque simoniæ labe? Resolvitur quod non: quia venderet ingressum Religionis, sunt enim vere Religiosi, cum res uxoria & bonorum possessiones quidem pugnent cum statu Religionis in sua perfectione considerato, non autem sub Regula laxiori, est enim voti solennitas jure positivo inducta, ut etiam eadem solennitas temperari possit ab Ecclesia, sicut in his dispensavit, & temperat, ut conjugalem castitatem servant.

Dos assignata & data, si non profiteatur, reddenda. Trivis. 1. dec. 57.

Pretium recipere pro habitu Monastico simoniacum est, & illud recipiens suspendendus ab officio. Gonz. ad cap. veniens 18. h. t.

Ad num. 28. Pro sepultura in Ecclesia præstanda pretium exigi non debet. Gonz. ad cap. abolenda 13. supra de sepult.

Con-

Consuetudo, ut pro Episcopis, Abbatibus, vel aliis prælatis in sedem ponendis, seu exequiis mortuorum aliquid exigatur, observanda non est. Gonz. *ad cap. cum in Ecclesia 8. h. t.*

Ad num. 40. in fine adde. Obtinens beneficium simoniacè pretio interveniente, ab eo removeri debet. Gonz. *ad cap. in sinuatum 12. h. t.*

Pro spiritualibus assequendis homagium fieri non debet. Gonz. *ad cap. ex diligenti. 16. h. t.* Fagnanus.

Ad num. 46. Busenb. lib. 4. c. 2. dub. 1. art. 6. Pensio est jus percipiendi fructus ex alieno beneficio. Estque triplex. 1. Temporalis, quæ datur propter ministerium spirituale, v. g. Cantori, educto, 2. Spiritualis, quæ fundatur in titulo merè spirituali, ut quæ datur Concionatori, Coadjutori Episcopi. 3. Media quæ fundatur in statu spirituali, nõ tamen officio spirituali, ut quæ datur Clerico pauperi, vel Parocho seni ad sustentationem, vel quæ datur causæ resignationis, vel litis componendæ. Duæ posteriores dicuntur Clericales, quia Clericis, prima laicalis, quia laicis tantùm datur.

Ad num. 86. in fine adde. Simonia adæquatè in mentalem, conventionalem & realem dividitur, non tanquam genus in diversas species, sed tanquam subje&u in diversos modos seu status.

AD TIT. V.

De Magistris, & ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

Ad num. 1. in fine adde. Vel licentia docendi Theologiam provenit

à Rege, vel potestate sæculari, & tunc vendens eam, non simoniam, sed turpe lucrum committeret. Vel provenit à potestate spirituali jurisdictionis, sicut si Prælatus alicui concedat docendi licentiam, & tunc esset simoniacus, non propter spiritualitatem rei venditæ, sed actionis ipsius seu licentiæ, quæ à potestate spirituali provenit. Sicut si Judex Ecclesiasticus venderet Sacerdoti facultatem exercendi officium Advocati propter abusum spiritualis jurisdictionis Et in hoc sensu inquit, prohibetur tanquam simoniacum & contra illud: *Gratis accepistis in cap. 2. de Magistris.*

AD TIT. VI.

De Indais & Saracenis.

Ad num. 1. Observe ex Busenb. lib. 2. tr. 1. c. 4. dub. 1. Infidelitas generatim est triplex. Prima *negativa* eorum scilicet, qui nihil unquam de fide audiverunt, quæ non tam est peccatum, quàm pena peccati. Quia si fecissent, quod in ipsis erat, DEUS fidem eis non abscondisset. Secunda dicitur *contraria* eorum, qui fidem sibi sufficienter propositam vel contemnant, vel ei contradicunt pertinaciter ut hæretici. Tertia *privativa*, quod privativè opponatur fidei, & est culpabilis ignorantia, vel error circa res fidei. Contraria est paganismus, judaismus & hæresis, quo refertur Apostasia.

Judæus Christianum mancipium retinere non debet, sed cogitur justo pretio Christianis vendere, & si renuat, servus